

[kisvárdai.lapok]

XII. évfolyam 6. szám – 2010. június 24., csütörtök

„Egy színházfesztivál a szervezéstől lesz jó. Attól, ha mindenki tudja a dolgát, és igyekszik azt tökéletesen végrehajtani.”

Molnos András Csaba

Magyar
színházak
XXII. kisvárdai
fesztiválja

„Akkor kapnánk pontos képet egy előadásról, ha különböző társadalmi helyzetű, gondolkodású, ízlésű emberek nyilatkoznának. Bizonyára nagyon sok egymásnak ellentmondó gondolat születne, mert a kritika nem egységes, kompakt valami. Egyik kritikus sem csálhatatlan, egyik vélemény sem szentírás. Ami pedig nem csálhatatlan, attól nekem nem szabad sem túlságosan boldognak lenni, sem elkeseredni. Haragudnom végképp nem szabad.”

Nemes Levente

[komment]

Vitatkoznék a tegnap megjelent kritikával.

Nem gondolom, hogy a Liliom Frunzä-nak olyan jelentős előadása, mint például a Lorenzaccio, A lecke vagy a Gyermekszemmel. Ennek ellenére nagyon erőteljes Liliom-értelmezés. Rövid idő alatt ez már a harmadik Liliom, amit látok – van egy nagyon rossz, a Magyar Színházban, egy az értelmezés szempontjából nem túl érdekes, de jó alakításokat felvonultató, Szombathelyen – a három közül messze a tegnapelőtti gondolom a legérdekesebbnek. A markáns rendezői koncepció teljesen megszüntette a ligeti romantikát, amivel talán szegényedett is a darab. De létrejött helyette egy erős vonulat – az ösztönök, a nagyon erőteljes durvaság világa, amin belül mégis jutott hely a kitörő érzelmeknek is. Ebben a világban egyszer mindenki idegzsába lesz. Már a mennyországban be vannak csavarodva, a hangulat pattanásig feszül, miközben elhangzik, hogy itt végtelen a türelem. A szombathelyi előadás mennyország-jelenete is hasonló – ott Jordán Tamás, az égi hekus, üvöltve mondja el ugyanezt a mondatot. Annak ellenére, hogy minden ilyen kegyetlenre és keményre lett véve, a humor nem volt elsinkófálva. Sőt, épp ettől jött létre egyfajta érzelmesség is, ami Liliomon és Julikán is érződik minden konokságuk ellenére. Minden látszat ellenére kedvesség is van bennük, ami találkozik a durvasággal, és ez számomra már szép. Tehát nincs mese, én ezt az előadást szerettem.

Bóta Gábor

„szenvedélyek megnyilvánulása” közötti feszültséget taglalták. A többiek nagy szemekkel figyeltek.

Aztán hosszasan boncolgatták az előadást, sorolták erőnyeiket, keresték a koncepció különlegességét, mire a címszereplő kijelentette: „Nincs itt semmiféle új olvasat. Azt játszottuk, ami oda volt írva”.

Az előadás Ficsúrja végül elővette a tegnapi **kiszvárdai.lapok**at, és idézett néhány sort a Liliomról megjelent kritikából. Majdnem felkelés lett belőle. Egyedül Julika maradt laza: „Jól szórakoztam rajta.”

Lehet, hogy kicsit kemény volt a kritika, de valljuk be, nem teljesen megalapozatlan (ez az eset, amikor a cikk szerzője rejtve közli álláspontját).

Az elégedetlenek pedig ne féljenek: úgy tűnik, Magyarországon hamarosan megszavazzák a véleményszabadságot célzó törvényt: szólásszabadság van, véleményszabadság nincs. (Kritikusok, csak csendesesen.) Google-n lehet keresgélni, hogy mit is jelent ez. Addig is: [dem.kata.respect!]

egy.csepp.zsolt

[reflekt]

Kedélyek korbácsolása

CSELLÓ

„Megkésve bár, de törve nem” érkeztem meg a mai szakmai beszélgetésre. Ekkor már javában folyt a csatározás. A csellókat és társait boncolták. Kiosztották, megosztották, szétoztatták. Upor László vezette a beszélgetést. Négy egységet vélt felfedezni az előadásban, amiből mondata végére csupán kettő maradt: egyrészt a csellista „tömbje”, másfelől a „nő” által képviselt piros egység. A másik kettő valahol elveszett a gondolatrengetegben. Megbocsátjuk.

Szűcs Kati szerint az általa látott udvarhelyi előadásban „a két fiú” sokkal erősebb volt, mint tegnap. A kiszvárdai előadást kiszámíthatónak titulálta, mégis megragadta a színészi játék pontossága. Nánay István épp a játékot kifogásolta. Ő „előadás- és színészproblémákkal” találkozott, többek között pl. a mankó használata következtelen.

A beszélgetés lezárásaként Zakariás Zalán a színészei védelmére kelt. Elmondta, hogy az előadás a színészekkel együtt halad, és most itt tart: „Otthon sokkal színesebb volt, nagyon sok játék elveszett ebben a térben. Ugyanakkor, ha az előadás élő, akkor engem nem érdekel, hogy mennyire pontos.” Szünet.

LILIOM

A második félidőt is Upor László nyitotta. Az előadás fényképészműhelyét a „színházalkotói gesztusok alfa és omegájának” nevezte, és felvetette a kérdést: mi következhet abból, hogy egy fényképészműhelyen keresztül látjuk az egész történetet? Elmondta, hogy különleges meglepetés volt számára, hogy egy gyenge, határozatlan Liliomot láthatott a színpadon. Szűcs Katalin ennek épp az ellentétét gondolta. Tízperces „magánvita” lett belőle: Upor vs. Szűcs. Utolsó vitapontjukként a „darab eredendő szemérmessége” és az előadásbeli

„szenvedélyek megnyilvánulása” közötti feszültséget taglalták. A többiek nagy szemekkel figyeltek.

Aztán hosszasan boncolgatták az előadást, sorolták erőnyeiket, keresték a koncepció különlegességét, mire a címszereplő kijelentette: „Nincs itt semmiféle új olvasat. Azt játszottuk, ami oda volt írva”.

Az előadás Ficsúrja végül elővette a tegnapi **kiszvárdai.lapok**at, és idézett néhány sort a Liliomról megjelent kritikából. Majdnem felkelés lett belőle. Egyedül Julika maradt laza: „Jól szórakoztam rajta.”

Lehet, hogy kicsit kemény volt a kritika, de valljuk be, nem teljesen megalapozatlan (ez az eset, amikor a cikk szerzője rejtve közli álláspontját).

Az elégedetlenek pedig ne féljenek: úgy tűnik, Magyarországon hamarosan megszavazzák a véleményszabadságot célzó törvényt: szólásszabadság van, véleményszabadság nincs. (Kritikusok, csak csendesesen.) Google-n lehet keresgélni, hogy mit is jelent ez. Addig is: [dem.kata.respect!]

egy.csepp.zsolt

[fókusz]

Ő meg én

Mady-baby – Temesvár

Andor Norbert vagyok, 27 éves, Bukarestben élek és nehezen birkózom meg a nézőket aktívan bevonó előadásokkal.

Temesváron a TESZT ideje alatt nyugodt szívvel ültem fel a színház buszára, hiszen előző este kérdezősködtem: interaktivitás szempontjából milyen az előadás. A válasz gyorsan jött. Nem vészes. Stratégikusan mégis a busz második felében foglaltam helyet.

Ott még biztoságosan el tudok rejtőzni.

Azután elindult a busz. Rájöttem,

mégis vészes. Mady közeledik. Lesütöm a tekintetem, elmegy mellettem. Örülök, amikor mással kezd el társalogni. Remélem, jó hosszan. Közben kitekintek az ablakon. Miért is ültem fel?

Egyszerre csak felgyorsulnak a történések. A kisbusz zötykölődése miatt egy hátul ülő utas egyszer csak rosszul lesz.

Mady előretessékeli a hölgyet, és itt a valóság és a játék összefonódik. Zavarossá válik minden a fejemben. Nem tudom eldönteni, hogy tényleg rosszul lett a hölgy, vagy csak része az előadásnak.

Kibontakozik Madalina története és a jelenetek interaktívabbnál interaktívabbak lesznek. Simon Jutka táskáját már nagy kíváncsisággal figyelem. Mady vajon mit húz még ki belőle.

Visszaérkezünk a parkolóba. Hatalmas embertömeg. Először azt hiszem, konferencia végződött a szemközti hotelben, majd megtudom, bombariadó volt a színház épületében. Mady önfelédelt naivsággal örül a tömegnek, páran még táncrea is perdülnek vele. Azután vízzel és sósstanglival tér vissza a buszba. Tőlem is kérdez valamit. Félve válaszolok. Mire észbekapnék, újra úton vagyunk. Nemrég esett, úgyhogy egy sarkon már tényleg majdnem azt érzem, Dublinban vagyok. Nem időzöm tovább az ablakot nézve, hiszen Madyval egyszerre csak történik valami. Az élete végérvényesen összeomlik. Visszaérünk a parkolóba, Mady Björk All is Full of Love-ját énekli. Majd elszáll. Mi újra elindulunk. Ő már nincs velünk. Az All is Full of Love még mindig hallatszik. A busz most már olyan üresnek tűnik. Bárcsak kérdezne még valamit.

Azután visszajön. Megtapsoljuk Emíliát. Ez kicsit megtör mindent, de rájöttem: az előadás felér egy látogatással a pszichológusnál. Hatalmas szorongásoldó. Most már nem félek az interaktivitástól. Köszönöm, Mady!

Andor Norbert

Klamm háborúja

A színdarabnak van egy eszelős, groteszk humora – az előadásnak egyáltalán nem volt, és ezt már az első két perc után lehetett tudni. Van egy tanár, aki rossz osztályzatot ad egy diáknak, a többi diáktárs meg úgy gondolja, hogy a társuk emiatt lett öngyilkos. Ezért az osztály egyfajta háborút hirdet a tanár ellen: nem figyelnek rá, makacskodnak stb. A tanár ezt leereagálva jön be, durcáskodik, zsarnokoskodik, kiborul. Mindez egy osztályteremben játszódik, ahol a közönség az osztály. Ugyanez a darab Pesten a Kolibri Pincében is látható, Scherer Péter egészen kiváló előadásában, ahol az ember szétröhögi magát, és mégis megvan a darab rettenete. Itt Pál Hunor ráállt egy hangulat-

ra, fensőséges, sértett alapállásra, amivel macerálni próbálta a nézőket-diákokat. De nem reagálta le a mozgásainkat, köhécseléseinket – nevetés sajnos nem nagyon volt. Be volt állítva előre néhány koreográfia-szerű dolog (pl. közlő az arcunkba nézett) amire nem várt reakciót. Így semmi interaktivitás nem jöhetett létre, csak egységesség, ami nagyon hamar fárasztóvá vált. Azt láttam, hogy van egy színész, aki elvileg mindent bedob, kiabál, izzad, szenved, küzd, dolgozik keményen, s közben én unatkozom – színházban ez a legkínosabb.

Bóta Gábor

[komment]

Az évad gazdasági helyzete kimondottan katasztrofális. 150 000 eurót vontak el tőlünk, ami a működési költség több mint 40%-a. Így kénytelenek voltunk a megtervezett szezonunkat is menet közben megváltoztatni, ami azt jelenti, hogy költségesebb produkciókat olcsóbbra cseréltünk. Ilyenkor egy igazgató úgy érzi magát, mint egy piaci kofa, és sajnos elég gyakran félre kell tennie a művészi önbecsüléséből fakadó hiúságát. Tehát a meghirdetett Shakespeare, a Lóváltott lovagok helyett Vízkereszt (Valló Péter rendezése) lett, Háy János A Pityu bácsi fia c. darabja helyett pedig Spiró Prah-ja (Anger Zsolt rendezése). Az már a szerencsén múlt, hogy mindkét előadás rendkívül jól sikerült: sajátos, markáns és kiforrott stílusjegyekkel, valamint remek színészi alakításokkal erősítették évadunkat.

Pillanatnyilag ismét nincs művészeti vezetője a színháznak, ezt a feladatot is az igazgató tölti be, ami az Ő vállára dupla súlyként nehezedik egyéb tevékenységei mellett. Társulatbővítésre szintén az imént említett anyagi megszorítások miatt nem kerülhetett sor, ami azt eredményezte, hogy néha elkerülhetetlen volt vendégszínészek alkalmazása, aminek természetesen mindig vannak jó oldalai is, ugyanis a vendégek mindig új-friss erőt és szellemiséget hoznak egy társulatba. A jövő évadot szigorúan a silány gazdasági helyzetnek alárendelve vagyunk kénytelenek tervezni, ami nem jelenti azt, hogy ezt a színház előadásainak a minőségi színvonala fogja bánni.

Tóth Tibor

Nem szeretem, ha a rendezői elgondolást nem az előadásból, hanem a magyarázatból kell megismernem. Vagy pláne megfejtenem. Mint az ilyenekből: „Nagyon örülnék, ha a mi előadásunkat úgy fogadná a közönség, mint egy színházi próbát, mely eljutott már egy stádiumba a csehovi szöveg megismerésével kapcsolatban...” És így tovább. Sohasem

jutott volna az eszembe, hogy ilyesféle felszólításnak véljem, amikor a Három nővér komáromi előadása során mintegy olvasópróbaszerűen indulnak jelenetek, felvonások, s csak aztán látnak hozzá a tényleges játékhoz. Nem egészen kezdő néző már amúgy sem hisz a végleges, megfellebbezhetetlen értelmezésekben, a klasszikus szövegek kimerítő megértésében.

Így aztán azt sem fogtam volna föl, hogy e jelzés valójában alibi bejelentése, az előadás korlátozott érvényességének a beismerése. Pedig Martin Huba rendezésének és a színészek teljesítményének nincs szüksége semmiféle mentegetőzésre. Amit látunk, jelentős teljesítmény. Igaz, hiányzik

belőle a manapság elvárt hivalkodón eredeti, pár szóban összefoglalható rendezői koncepció. Talán éppen ezt lenne hivatva pótolni a be-beiktatott felovásos-színházasdi. Legyen szembetűnő, hogy a rendező ötletelt a honoráriumáért.

Pedig látszik az a játékból is, illetve sok eleméből. Szép jelenetekből, erős színészi alakításokból. Tetszik benne, hogy annyi brutálisan transzformált, erőszakoltan aktualizált Csehov-előadás után a lassan feledésbe merülő finomságokat keresi, anélkül, hogy visszatérne a régi szépélmény-érzelgős hangulatfestéshez, felszínes lelkizéshez. Jozef Ciller díszlete hangulatot fest és jelzi a megfáradó, kiüresedő érzelmeket, Milan Čorba semlegesen sötét jelmezei – kivétel természetesen Natasa rikító ruházatkódása – a történet kortalanságát, tágasabb érvényét sugallja. Igaz, egyenetlen az előadás. Bandor Éva hisztérikus Másájának veszedelmes, pusztító, a boldogság lehetőségét is kizáró szerelme Mokos Attila intellektuálisan méla Versinyinje iránt viszi a prímet. Holocsy Krisztina Olgájának komor életfájdalma és Tar Renáta Irinájának komoly szomorúsága diszkrebb. Fabó Tibor Andreje túlzottan földhöz ragadt, Holocsy Katalin Natasája és Ropog József Csebutikinje kitölti a szerepszabványt. Hajdú László Tuzenbachja derűt és bánatot egyaránt megható mosollyal fogad, Ollé Erik Szoljonija csöndesen elszánt kötekedő. Tóth Tibor Kuligin komikus korlátoltságát kellő humorral hozza színre. S vele érkezik az est egyik legjobb leleménye, a mindig hatásosan és tartalmasan belépő rezesbanda.

Zappe László

[fókusz]

Az alibi szükségtelen

Három nővér – Komárom

[fókusz]

Bajnokságok árnyékában

Safe House – Szabadkai Népszínház

Ipswichtown nagyjából olyan távolságra van Londontól, mint Szabadka Belgrádtól. Ahogy megtudtam, a Szabadkai Szpartak ugyanolyan harcban áll a Belgrádi Partizánnal, mint a Safe House-ból megismert csapat a londoni nagyokkal. E sokszerzős darab egy angol kisváros futballhuligánjairól szól, de szólhatna bármely ország hasonló helyzetű fiataljairól, akik munkanélküliek, tré munkát végeznek bagóért, utálják azt, amit csinálnak, perspektívátlanok és gyökértelenek, szívnak, vedelnek, fölös energiáikat vandalizmussal vezetik le. A Safe House tehát nem angol probléma-dráma, hanem nagyon személyes mű, az a világ, amely ebben kirajzolódik, legalább annyira szerb vagy szerbiai, mint amennyire angol.

Nagy lehetőség, de nagy buktatókkal is járhat, ha a szereplők részben saját magukból, de mindenképpen saját magukra írják a darabot: a maguk hétköznapi beszédéből születő dialógusok nem mindig elég feszesek, nehéz szívvel válnak meg szövegtől, szituációtól, szereptől, nehéz külső szemmel nézni a létrejött változatot, ha maguk is benne vannak a történetben és a játékban. Mezei Zoltán, Pálfi Ervin, Szőke Attila és Brestyánszky B. Rozália nem először dolgozik együtt, emlékezzünk a Kisvárdán is hatalmas sikert aratott Zárójukra, amelyet ehhez hasonló módon improvizációkból és sok-sok közös ötletből hoztak létre. Azt az előadást, annak a sztoriját összetartotta a közös zenélés, ez ebből hiányzik. Itt a történetnek kellene olyan erősnek lenni, hogy az kitarson két órán át.

Az első résszel nincs is különösebb baj, jól építkeznek, megismerjük a srácokat, a menedékükben zajló rituális együttléteket, Jamie beteg anyját, a szomszéd drogszállítót, követjük az első balhékat és megismerjük a titokzatos zsarolót, Thomas Campbellt. Jól érzékeltetik azt a mechanizmust is, ahogy a fiúk az ártatlannak tűnő balhéból egyre kivédhetetlenebb szituációkba sodródnak. Aztán jön a vakvágányra futó nyomozó-szál, amely megrekeszti a cselekményt, s leülteti a második rész nagyobbik felét.

A dramaturgiai gondokat azonban az előadás nagyrészt ellensúlyozni tudja, hiszen Ralbovszki Csaba, Pálfi Ervin, Szőke Attila és Kovács Nemes Andor összjátéka briliáns, Vicei Natália Mami-alakítása hátborzongatóan hiteles (számomra a fesztivál eddigi legkiválóbbja), Mezei Zoltán gengsztere kifogástalan, miként Szirácky Katain Ápolónője is. A dramaturgiai túlbonyolítás és kidolgozatlanság áldozata a Nyomozót játszó Káló Béla.

Különben este Szerbia 2:0-ra kikapott Ausztráliától. Hogy a szabadkaiak milyen indulatokkal nézték a meccset, és hogyan fogadták a végeredményt, azt talán el lehet képzelni.

Nánay István

Valahol Európában – Kassa

Közönségvonzó darab mindenképp. Zenés-táncos előadás. Nem is lehet igazán elrontani. Ezen gondolkodtam jó ideig. Mert a kezdés több, mint negyed órát késett. A közönség nagyon aktív volt, kétszer is hangot adott türelmetlenségének. Taps formájában. Később sem lankadt a „nézőtéri jelenlét”, olyan intenzitással csapkodtuk a szünyogokat az előadás végéig, hogy öröm volt nézni. Persze taps is volt bőven. Meg füttyező. De csakis elismerő. Előadás közben fokozatosan kellett figyelmeztetnem magam, hogy ne csak a kis szőke lányt nézzem. Félelmetesen tudja kezelni azt, hogy színpadon áll, pedig körülbelül 5 éves. Folyton odavonzza a tekintetet. Énekel is. Bár még nem annyira jól, mint a három főszereplő. Folyton a dalok közti dialógusok végét vártam, mert kellemes volt hallgatni őket. Előadás után, szörnyen összefagyva csak annyit mondhatok, hogy a zenén kívül túl sok mindent nem nyújtott számomra az előadás. Azt hiszem, ezt nem is vártam el, így nem csalódtam. Sőt, talán kellemes: az imádkozás jeleneténél végigfutott a hideg a hátamon. Ha csak egy pillanatra is, de igazán meghatótt a háborús idők utcagyerekeinek tragikus története.

demKata

[komment]

Míntha tévét néztem volna: 1) A szabadkai előadás egy amerikai sorozat remake-je. 2) A kassai-ból húsz percet bírtam, és utána nem akartam beszélni róla.

[plusz.mínusz]

[lánc.kérd]

Szűcs Katalin → Kőmíves Csongor:

Hogyan egyezteted össze a munkát és az egyetemet?

A munka enyhén a mesterim kárára megy, de nem bánom. Lévén, hogy a gyergyói Figuránál dolgozom, keveset látogathatom a kolozsvári egyetemet... Szerencsére a tanárok megértőek velem, mivel szakmában dolgozom.

Kőmíves Csongor → Upor László:

Szereted az ír whiskey-t?

Azt hittem, hogy nem szeretem a whiskey-t, amíg egy ír drámaíró barátom nem mondta és mutatta meg nekem, hogy „bocsánat, amit eddig ittál, az nem ír whiskey”, és elém tett az asztalra egy üveggel. Azóta tudom, hogy szeretem.

Upor László → Gálovits Zoltán:

Lesz idén nyár?

Kosztolányi szerint háromszorosán is: Nyár, nyár, nyár. (...)

Gálovits Zoltán → demKata:

Mi a véleményed a színházi sajtóról?

Kényes műfaj. Sosem tud igazán őszinte vagy érvényes lenni. Lehet, hogy fölösleges is.

Kedves Laura,¹

Úgy döntöttem, levél formájában válaszolok a kérdésedre, és sajnálom, de nem biztos, hogy be tudom tartani a terjedelmi korlátozást, ugyanis a kérdés, amelyet feltettél, magad is sejtethet, nem egyszerű. Természetesen lehetne röviden, frapánsan, szellemesen válaszolni arra, hogy milyen jó és milyen rossz élményeim voltak 2009/2010-ben, de pontosan ez az, amit szeretnék elkerülni. Meguntam a kapkodásokat, a meggondolatlanságokat, a gyorsan-gyorsan valamit alapú dolgokat. Vannak bizonyos kérdések, amelyeket igenis fel kell tennünk, felelőségünk azokat komolyan megválaszolni, mert másképp semmi értelme az egésznek. Azt írtam neked a korábbi levelemben, hogy az egyik legjobb élményem az, hogy valamelyest el tudom felejteni a rossz élményeket (hazudok magamnak). Ez elég szellemes, de minden bizonnyal van okom ezt írni és valahol mélyen okom van arra is, hogy felejtsek. Mindazonáltal engem jellemez, hogy elviccelem a dolgokat.

Arra kérsz, írjam meg, melyek voltak a rossz élmények, gondoltam-e arra, hogy abba kellene hagyni. Természetesen igen. Sőt, gyakran gondolok arra, hogy az égvilágon mindent abba kellene hagyni. Valahogy mégsem teszem, merthogy így működöm, működünk, működnek a dolgok. Minél inkább abba akarom hagyni, annál inkább csinálom, hogy ne kelljen arra gondolnom, hogy abba akarom hagyni (megint egy kicsit hazudok magamnak). Ez is egy ellentét. De ez így jó. Valahogy olyan ez a helyzet, mint a Sibyllával az Átokföldje mottójában: „... és mikor a gyerekek azt mondták neki: Sibylla, mit akarsz; azt felelte: Meg akarok halni.” De él, miközben ezt mondja!

Tehát így állunk a jó és a rossz élményekkel. Miért is lenne jó másképp? Mint A szépség és a szörnyeteg, nem? Ha az élményeim alapján drámát akarnék írni, akkor csak így tenném. Próbáljuk ki. Van a jó élmény és a rossz élmény. A jó élmény bejön a színpadra. Önmagában unalmas. Aztán belopózik a rossz élmény, ami önmagában szintén unalmas. Megáll a háta mögött egy késsel. Ketten együtt már érdekesek, és hamar kiderülhet, hogy a rossz élmény nem is annyira rossz, vagy fordítva. Lehet, hogy a késsel csak hagymát akart vágni, és félreértettük. Aztán a végén ágyba bújnak, amit persze nem látunk. *Ez szép. Szép*, hogy így működik. Ugyanakkor *Szörnyű* is.

Akkor bonyolult a helyzet, ha több ilyen élmény van. Ha mondjuk, egyszerre jön be sok rossz élmény, és nincsen az egész jól megrendezve. De ez a jó élményekkel is így van. Káosz lesz és zűrzavar. De amíg van rendezettség, amíg tudunk a dolgokról és kezelni tudjuk őket, jöhet bármi. A meggondolatlanság, a zűrzavar, az a legrosszabb élményem. Bármire adhatok példát is, de minek. Lehet, hogy téged pontosan az érdekel? Lehet. Vagy mi is érdekel? Mert a kérdésből nem pontosan derül ki. Valószínűleg, ha lehetőség van és válaszolsz, minden kiderül. És az az igazán fontos. Kialakulhat valami, amihez közünk van, ami személyes.

¹ A kérdező, akit ezúttal Laura néven említenek, sajnos nincs velünk a fesztiválon. Egészségügyi problémák feltartóztatták. De munkáját értékeljük, őt meg hiányoljuk. Oszkááár!

[plusz.mínusz]

Mondok példákat az élményekre: bejön a jó élmény balról. Ebben az esetben legyen az Ájlávju című produkciónk, amit nagyon szeretek. Aztán a másik oldalról bejön a rossz élmény. Nézői visszajelzésekből kiderül, hogy sokan mennyire prüdek és álszentek, nem szeretik, ha szókimondó dolgokkal szembesülnek. Istenem! Joguk van hozzá. Én sem szeretek sok mindent, de ez így jó. Vagy másik példa. Turnézunk, és Székelyudvarhelyen játszunk három előadást. Mindháromnak szép sikere van. Egy kisebb szelete az évadunknak, egy kisebb szelete az életünknek. Örülünk. Három jó élmény bejön balról. Aztán egyszer csak jön valaki egy előadáson, otthon Temesváron, ezt megelőzően és az első sorban elfingja magát. Szó szerint. Ez megtörtént. De joga van hozzá! És még sorolhatnám.

Naponta van ezer meg ezer jó és rossz élmény. De ez így jó. Ha leltároznék, amit persze magamban meg is teszek, akkor nem bírná el a színpad egyszerre mindazt, amivel szembesülni tudunk. Ezért is jó, hogy időben élünk. Így évad végén, ha már a színházi párhuzammal élek, jelenleg a finálét látjuk. Majd jön a taps, amiről már érződik, hogy milyen lesz, és aztán egy jó hideg sör mellett meg lehet beszélni, hogy milyen volt az „előadás”. Remélem, alkalmunk is lesz rá. Jó lenne. A személyesség híve vagyok. Ezért is választottam azt, hogy levelet írok, neked.

Egy-két dolog azonban biztos, ha már az élményekről van szó. Szeretem, ha valaminek örülni tudunk, örülök, ha valamit szerethetünk. Ebben sokan segítenek és természetesen vannak, akik gátolnak. De jó, hogy van minek örülnünk, néha nincs minek, de az sem baj. Rossz az, amikor meg gondolatlanságokat tapasztalunk. Egy-egy kimondott, vagy elfelejtett szó is elég ahhoz, hogy romba dőljön minden. Ez a felelősség. Jelen lenni testileg-lelkileg. Látni, hogy mi történik, és igyekezni arra, hogy átlássuk, mi történik. Eldönteni, hogy mi jó és mi rossz, de nem mereven, hanem kíváncsian. A dolgok folyamatában élni és cselekedni.

Na, jól megmondtam. A közhelyeket félretéve, a jó élmény mellett a rosszról is még egy-két mondat. A napokban gondolkodtam, hogy mit írjak neked, és a rossz élmények kapcsán tisztán és pontosan megfogalmazódott bennem, hogy a legnagyobb problémám a gondatlansággal van. Büntetni kellene. Engem is természetesen, ha az vagyok. A legrosszabb élményem a gondatlanságból elkövetett színház. De az előre megfontolt színház is problémás. De van még pár formája a színháznak, a halálnak, ami nem jó. A színész például állandóan meghal a színpadon. Olyan, mint a fönix. Esméletlenül sokat él, a könnyei gyógyítanak, meghal, majd újjászületik. Ez jó. Ez így jó. És ha már az előre megfontolt és a gondatlanságból elkövetett színházat kizártuk, egy dolog marad: az eutanázia. A színház-halál párhuzamot ezzel be is fejezem, hisz a fogalom mindent elmond. A thanatosz az halál. Az eu-nak meg semmi köze az EU-hoz. Az jó, az szép.

Nyilatkozat

Alulírottak szorgalmazzuk az előadások helyetti büfézést. Ez alatt természetesen színházművészeti irányzatokról szóló tartalmas eszmecsere értünk, EU-s napidíj fejében. Ennek helyszíneként, a változatosság kedvéért, a Művészetek Háza előtt található sátrakat javasoljuk.

Ígérjük és fogadjuk, hogy a fesztivál ideje alatt nem játszunk előadást, hogy senkit se zavarjunk. Ugyanakkor kötelezettséget vállalunk arra, hogy előadást sem élőben, sem DVD-n nem nézünk meg.

Lehetőséget szeretnénk biztosítani a zsűrinek, hogy az előadásokról előzőleg elküldött hang-, kép-, vagy videóanyag alapján teljes kényelemben, személyes jelenlétünktől nem zavartatva alkothassa meg véleményét. Javasoljuk továbbá a fesztiválújság pletyka- és focirovattal való kiegészítését. Végezetül hajlandóak vagyunk a mindennapi ingyen sör és várdakeserű fejében a fesztivál jó hírét terjeszteni. S hogy mindezt miért?

- a köz javáért
- elménk pihentetéséért
- a jó hangulat megtartásáért
- a kritikusok idegeinek megnyugtatásáért
- csak.

Együtt Egy Színház Nélküli
Kisvárdáért Egyesület
 Ötletgazdák:
 Kolozi Borsos Gábor és
 Posta Ervin

Üdv.: Gáló

[mai.program]

- 11:00 Szakmai megbeszélés
Művészetek Háza
- 13:30 Gianina Cărbunariu: [Mady-baby](#)
Csiky Gergely
Állami Magyar Színház, Temesvár
Indulás a Művészetek Háza
parkolójából
- 16:00 Jevgenyij Griskovec: [Tél](#)
(versenyprogram)
Figura Stúdió Színház,
Gyergyószentmiklós
Rákóczi-terem
- 18:00 Tasnádi István: [Magyar a Holdon](#)
Tomcsa Sándor Színház,
Székelyudvarhely
Művészetek Háza
- 21:00 Jimmy Roberts–Joe Dipietro:
[Ájlávju](#)
Csiky Gergely
Állami Magyar Színház, Temesvár
Várszínpad
- 23:30 Arany János: [A nagyidai cigányok](#)
Epopteia Társulás Műhely,
Dunaszerdahely

[kisvárdai.lapok]

a Magyar Színházak XXII. Kisvárdai
Fesztiváljának napilapja

Felelős szerkesztő: **Zsigmond Andrea**

Munkatársak: **Balázs Nóra, Balogh Tibor,
Csepei Zsolt, Demeter Kata, Fazakas Márta,
Kovács Bertalan, Varga Anikó**

Fotó: **Szkárossy Zsuzsa**

Nyomdai előkészítés: **Kalán János**

Nyomdai kivitelezés: **Gprint Iroda**

Felelős kiadó: **Nyakó Béla**

ISSN 1587-8325

www.kisvarda.szhaz.hu

Várjuk kiegészítő javaslataitokat!

(Ezzel és mindenféle szidalmakkal igénybe vehetitek az
információs pult melletti postaládánkat.)

A Magyar Színházak XXII. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

Nemzeti Erőforrás Minisztérium, Nemzeti Kulturális Alap, Kisvárdai Város
Önkormányzata, Szülőföld Alap, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Önkormányzata

Médiatámogatók:

Duna Televízió, Vár FM Rádió, Magyar Színházi Portál

A címlapon: jelenetkép ([Valahol Európában](#)), Vicei Natália ([Safe House](#)),
Bandor Éva, Mokos Attila ([Három nővér](#))